

Чередниченко К. М.,
здобувач вищої освіти спеціальність 181 «Харчові технології»
Сухорукова А. Л.,
кандидат наук з державного управління,
доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ

Для сучасного українського суспільства вища освіта визначається фундаментом особистісного розвитку, пріоритетною галуззю державної політики, тому зростає інтерес вчених до аналізу і дослідження різноманітних аспектів функціонування закладів вищої освіти.

Згідно з твердженнями науковців, соціокультурне проектування – є основою органічного синтезу культурного та соціального аспектів, людського буття, спрямований на розвиток соціуму на засадах інноваційних технологій зі збереженням особливостей національного менталітету та архетипів культури нації [1, с. 8].

З кожним роком зростає потреба в освічених фахівцях, які вміють не тільки жити в громадському суспільстві та правовій державі, а й створювати належну систему освіти; мати інформаційно-комунікативну й культурну компетентності. Освіта має використовувати свій потенціал задля збереження єдиного соціокультурного простору країни, рівноправності національних культур та інших аспектів, завдяки яким людина здатна активно ввійти та розвиватися в соціальному і культурному середовищах.

Це актуалізує проблему формування культурного середовища вищих закладів освіти, як явища, що відображає особливості нового розуміння освіти, його структури та інноваційних процесів [2].

В соціокультурному середовищі відбувається процес формування особистості, її розвиток та саморозвиток у взаємодії з іншими людьми, а також предметними та природними явищами.

Освітнє середовище розглядається як форма освітньої практики поряд з освітніми процесами та освітніми інститутами, що організовує та насичує її освітніми ресурсами.

Щодо закордонних соціально-культурних та освітньо-правових аспектів розвитку вищої освіти, то можна навести наступні приклади. У Франції поширеною є волонтерська практика у сфері культури, мистецтва, дозвілля, туризму, спорту, творчості; добровольці складають близько половини соціальних працівників. В Австралії, та інших англomовних країнах завдяки тим, хто у вільний час виконує обов'язки працівників культури та дозвілля, заощаджується до понад 75% видаткової частини бюджету. Волонтери основною професією яких є наукова, педагогічна, політична праця, утворюють

соціально-культурний актив; вони часто беруть участь у семінарах досвідчених менеджерів соціокультурної сфери [3].

В наш час також є досить актуальною тематика розвитку інклюзивного освітнього процесу в закладах вищої освіти, що гарантує доступність якісної вищої освіти для людей з особливими освітніми потребами.

В американському словнику англійської мови «Merriam-Webster» [3] поняття «інклюзія» трактується як процес включення осіб з особливими потребами в освітній процес у звичайних класах закладів освіти.

Розвиток інклюзивної освіти закріплено в міжнародних і державних нормативних документах, а саме: Всесвітній декларації прав людини (1948 р.), де зазначено, що «кожна людина має право на освіту. ... професійна освіта повинна бути загальнодоступною, а вища освіта повинна бути однаково доступною для всіх на основі здібностей кожного» [2]; Конвенції про права осіб з інвалідністю (2006 р., ратифікованою Україною 2009 р.), де наголошено, освіта повинна бути доступною «без дискримінації й на підставі рівності можливостей ...» у межах інклюзивної системи освіти на всіх рівнях; Конституції України (1996 р.); Законах України «Про освіту» (2017 р.), «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (1991 р.) та інших.

В Україні спостерігається тенденція активного включення до соціального життя осіб з особливими освітніми потребами. Інклюзивна освіта дає змогу особам з особливими освітніми потребами навчатися у закладах вищої освіти поряд з іншими здобувачами вищої освіти. Безперечно, включення в економічне й соціальне життя суспільства для молодшої людини з інвалідністю є життєво необхідним. Однією з найважливіших форм входження її в соціум є професійна реабілітація, складовою якої є професійна реабілітація, професійна освіта, зокрема вища.

На сьогодні, інклюзивна вища освіта в Україні розвивається на основі новітніх принципів європейських програм і освітніх практик навчання та соціалізації молоді з особливими освітніми потребами, що сприяють успішній адаптації та соціальній інтеграції студентів з інвалідністю.

Список використаних джерел:

1. Всесвітня декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 16.03.2024).
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 16.03.2024).
3. Шевцов А. Студенти з порушеннями опорно-рухового апарату в інтегрованому навчальному закладі. Київ: Видавничий Дім «Слово». URL: <http://journals.dspu.in.ua/index.php/psychology/article/view/429/388>
4. Arabov N., Sukhorukova A., Voloshyna-Sidei V., Khomitov K., Nasimov D., Ismailov B., Bakayev Z. Assessment of the efficiency of public-private partnership in the service sector. E3S Web of Conferences. 2023. 452 05028.
5. Сухорукова А. Л. Взаємодія обласних державних адміністрацій з інститутами громадянського суспільства. *Науковий вісник*. №4. К. : ВПЦ АМУ, 2010. С. 408–417.